

Ing. Jozef Burza PhD.
Ako sa stať Kanadčanom

Prvá kniha na českom a slovenskom
trhu o možnostiach legálne sa uplatniť
v Kanade a stať sa občanom Kanady.

ISBN: 80-969328-0-2

9 788096 932801

Ing. Jozef Burza PhD. a kolektív

Ako sa stať KANADČANOM

Čo znamená "emigrovať".

Obsah

Autori

© Ing. Jozef Burza PhD.

© Ing. René Augustín

Jazyková korektúra

Mgr. Danka Vilhanová

Hana Klímová

Grafická úprava

Ing. René Augustín

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie akoukoľvek formou reprodukovat' bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa .

ISBN 80-969328-0-2

Úvod	8
Všeobecné informácie o Kanade	8
Možnosti, druhy víz, programy	9
Hlavné rozdelenie	9
Ekonomická kategória	9
Biznis kategória	12
Rodinná kategória	13
Quebecký program	15
Provinčné programy	15
Medzinárodná adopcia	17
Utečenci a chránené osoby	18
Právo na trvalý pobyt	18
Turistické víza	19
Program opatrovania	20
Pracovné víza	22
Študentské víza	24
Pred odchodom do Kanady	28
Hlavné kroky	28
Lekárska prehliadka	29
Letenky	30
Prevoz zvierat	32
Prevoz majetku	33
Kroky po príchode do Kanady	36
Na letisku	36
Ubytovanie	37
Karta trvalého pobytu	42
SIN karta	43
Získanie práce v Kanade	43
Životopis a sprievodný list	44
Pohovor u zamestnávateľa	47
Mzda	48
Zdravotné poistenie	49
Sociálne poistenie	51
Rodinné prídavky na deti	52

Úvod

Vážení priatelia,

ako riaditeľ spoločnosti Hagiel a prezident Kanadsko-Slovenskej obchodnej komory mám tú česť predstaviť vám jedinečnú publikáciu na slovenskom a českom trhu. Poskytuje informácie o všetkých praktických stránkach života, práce, štúdia, trvalého pobytu a občianstva v Kanade.

Vyst'ahovanie Slovákov do Kanady a USA má dlhodobú tradíciu. Napríklad už v roku 1905 sa sem vyst'ahovalo takmer 53.000 osôb. Drvivá väčšina imigrantov do roku 1989 sa prisťahovala do Kanady, vrátane hokejistov v kategórii politických utečencov. Od roku 1990, keď Česko-Slovensko nastúpilo cestu demokracie, nie je už táto kategória aktuálna.

Zasluhou cieľavedomej osvetovej firmy Hagiel, ktorá spustila v polovici deväťdesiatych rokov vlnu novodobého vyst'ahovania do Kanady sa Slovensko z hľadiska počtu vyst'ahovaných osôb v Európe zaraďuje na 7 až 8 miesto za také veľmoci, ako sú Veľká Británia, Francúzsko a Rusko. Od deväťdesiatych rokov sa Slováci vyst'ahovali väčšinou v rámci kategórie „skilled workers“, t.j. na základe svojej profesie, alebo ako podnikatelia, živnostníci, investori, umelci športovci alebo na základe priamych príbuzenských vzťahov v Kanade.

V rámci kanadského vládneho pracovného programu The Live-In Caregiver Program, t.j. programu opatrovania detí, starších alebo zdravotne postihnutých, boli Slováci, podľa počtu vyst'ahovaných osôb, dokonca druhí na svete, hneď po Filipínach.

To všetko je jasným dôkazom, že Slováci sa stávajú národom kozmopolitným, ktorý nielen pamätá na svoje korene, ale zároveň sa vie výraznejšie presadiť aj vo veľkom svete. Čoraz väčšie percento Slovákov v USA a Kanade úspešne podniká a pracuje na významných postoch na ministerstvách a vo významných spoločnostiach. A na to môžeme byť právom hrdí.

Ing. Jozef Burza PhD.

Dôchodkový systém	53
Dane	54
Banky a mena	55
Vodičský preukaz	56
Kúpa a poistenie auta	61
Štúdium v Kanade	63
Študentské pôžičky	65
Nostrifikácia vzdelania	67
Telefonovanie	69
Poštové služby	70
Obchody, nakupovanie	70
Sobáš	72
Slovenskí kňazi a kostoly	72
Klasická hudba	75
Podnikanie	76
Získanie kanadského občianstva	80
Žiadosť o občianstvo	80
História a symboly	81
Vláda	83
Hlavní predstavitelia	83
Štátne sviatky a pamätné dni	84
Časové pásma	86
Informácie v skratke	87
Slávni Slováci a Česi v Kanade	92
Štefan Boleslav Roman - „Uránový kráľ“	92
Peter Šťastný	93
Tomáš J. Baťa	94
Profesor Ľudovít Zanzotto	96
Tibor Kovalik	97
Otto John Jelínek	98
Podplukovník Milan Jakubec	98
Yuri Dojč	99
Úspešní podnikatelia	100
Užitočné adresy, kontakty	104
Slovenské zastupiteľské úrady	104
Kanadské zastupiteľstvá pre občanov SR	105
Kanadské úrady	106
Pod'akovanie prispievateľom	108

Všeobecné informácie o Kanade

kráľovna Alžbeta II.
hlava štátu

Oficiálny názov štátu
Kanada

Štátne zriadenie
federatívny štát, člen Spoločenstva (Commonwealth)

Rozloha
9 970 610 km²

Počet obyvateľov
31,6 mil.

Úradný jazyk
angličtina, francúzština

Úradná mena
CAD - kanadský dolár = 100 centov

Etnické zloženie
Briti 34,4%; Francúzi 25,7%; Nemci 3,6%; Taliani 2,8%;
Ukrajinci 1,7%; ostatní 31,8%

Náboženstvo
kresťania 87% (katolíci 46,5%; protestanti 41,2%);
židia 1,2%; ostatní 3,7%; bez vyznania 7,4%

Veľké mestá (z r.2002)
Ottawa-hlavné mesto (1,1 mil. obyvateľov),
Toronto (5,0 mil. obyvateľov), Montreal (3,5 mil.),
Vancouver (2,1 mil.), Edmonton (967 tis.),
Calgary (993 tis.)

Kanadské provincie
British Columbia, Alberta, Saskatchewan, Newfoundland,
Manitoba, New Brunswick, Ontario, Nova Scotia, Quebec,
Prince Edward Island

Kanadské teritória
Yukon, Northwest Territories, Nunavut

Priemerné teploty vo vybraných mestách

Toronto	zima	-4,0°C	leto	+19,8°C
Vancouver	zima	+3,6°C	leto	+16,5°C
Ottawa	zima	-10,5°C	leto	+18,5°C
Calgary	zima	-8,3°C	leto	+18,5°C
Edmonton	zima	-11,6°C	leto	+15,7°C

Adrienne Clarkson
generálna guvernérka

Paul Martin
predseda vlády

Možnosti, druhy víz, programy

Hlavné rozdelenie

Občania Slovenskej republiky sa musia pri vstupe na územie Kanady preukázať platným povolením na vstup (vízom). Pred plánovanou cestou je nevyhnutné požiadať kanadské veľvyslanectvo o jeho vydanie. Vzhľadom na rôzne dôvody žiadateľov sa vydáva niekoľko druhov víz v nasledovných kategóriách:

Trvalé vyst'ahovanie

Ekonomická kategória (Skilled Worker Class)
Biznis kategória (Business Class)
Rodinná kategória (Family Class)
Quebecký program (Quebec Selection)
Provinčné programy (Provincial Nomination)
Medzinárodná adopcia (International adoption)
Utečenci a chránené osoby (Convention Refugee or
as a Humanitarian - Protected Person Abroad)

kanadský pas

Dočasný pobyt

Turistické víza (Temporary Resident Visa)
Opatrovanie (The Live-In Caregiver program)
Pracovné víza (Work Permit)
Študentské víza (Study Permit)

Ekonomická kategória

Skilled Worker Class

Táto kategória je jednoznačne najžiadanejšou medzi vyst'ahovalcami do Kanady. Ročne ju využije viac ako 125.000 imigrantov, zvyšná necelá polovica imigrantov je rozdelená medzi ostatné kategórie.

Zo všetkých odchádzajúcich Slovákov je pod touto kategóriou až 90% uchádzačov. V rámci objektivity hodnotenia vhodnosti žiadateľov zaviedol kanadský úrad pre občianstvo a prisťahovalectvo bodový systém hodnotenia a základné podmienky, ktoré musí spĺňať hlavný žiadateľ. Žiadatelia závislí od hlavného žiadateľa (manžel/manželka, deti) tieto podmienky spĺňať nemusia a taktiež nie sú bodovo hodnotení. Kanada uznáva vzťah druh a družka, takže partneri môžu spolu požiadať o vyst'ahovanie i bez toho, aby boli spolu zosobášení.

Bodový systém hodnotenia prideluje body za vzdelanie, dĺžku praxe, vek, za znalosť anglického prípadne aj francúzskeho jazyka, za to či

- má platné pracovné povolenie na prácu v Kanade vyňaté z nutnosti potvrdenia kanadským úradom práce a to pokiaľ spadá pod medzinárodné zmluvy alebo je významnou výhodou (vnútropodnikový transfér).

Faktor prispôsobivosti, bonusové faktory

Ďalšou možnosťou, ako získať dodatočné body pri hodnotení, sú iné výhody žiadateľa, prípadne jeho kontakty v Kanade:

vystaňovalecké víza nalepené v pase

- za vzdelanie partnera, pokiaľ tento má úplné stredoškolské vzdelanie a vyššie, nie však gymnázium,
- za minimálne ročné oprávnené štúdium vyššie ako stredoškolské v Kanade, ktorého rozsah bol najmenej 15 hodín do týždňa; toto štúdium musel absolvovať hlavný žiadateľ alebo jeho partner, nie však jeho deti,
- boduje sa tiež minimálne dvojročná oprávnená práca na plný úväzok v Kanade; túto prácu musel absolvovať hlavný žiadateľ alebo jeho partner,

- pokiaľ žiadateľ získal v predchádzajúcej časti „Záväzná dohodnuté zamestnanie v Kanade“ body, tak i v tejto časti mu budú pridelené ďalšie body,
- nakoniec migračný úrad prideluje body i za priamych príbuzných v Kanade, a to príbuzných hlavného žiadateľa alebo jeho partnera; za priamych príbuzných sa považujú rodičia, starí rodičia, dcéra, syn, vnučka, vnuk, sestra, brat, teta, strýko, neter, synovec, manželka, manžel, družka, druh.

Podnikatelia musia preukázať sumu 300.000 CAD získanou vlastnou podnikateľskou činnosťou a predložiť rámcový podnikateľský zámer. Pokiaľ žiadateľ v rámci tejto kategórie ešte nenavštívil Kanadu, je požadovaná minimálne jedna tzv. prieskumná návšteva. Základným cieľom tejto podkategórie je vytvoriť aspoň jedno nové – voľné pracovné miesto v Kanade v priebehu dvoch rokov. V prípade, že by podnikateľ túto lehotu nedodržel, je možné požiadať o jej predĺženie spolu s dôvodom tohto predĺženia. V priebehu 2-ročnej lehoty je možné taktiež požiadať o zmenu podnikateľského zámeru. Vytvorenie aspoň jedného pracovného miesta sa musí týkať osôb mimo priamej rodiny podnikateľa. Základnými kritériami je dobrý zdravotný stav a čistý register trestov. Hodnotí sa aj vek, vzdelanie, odborná prax a jazyková znalosť žiadateľa. Vystaňovalecké víza v rámci tejto kategórie sú tzv. podmienené, nakoľko druhú časť kritérií musí žiadateľ splniť až po príchode do Kanady a v prípade ich nesplnenia a nepreukázania snahy splniť ich (podnikateľ je totiž povinný prekladať pravidelné správy o svojom napredovaní až po vytvorení nového pracovného miesta) môže mu byť trvalý pobyt zrušený.

Samostatne zárobkové osoby zahŕňajú umelcov, športovcov a farmárov. Umelci a športovci musia presvedčiť migračný úrad Kanady, že budú predstavovať kultúrny, resp. športový prínos pre rozvoj Kanady a musia samozrejme zdokladovať, že na to majú náležité predpoklady. U farmárov je základnou podmienkou kúpa a riadenie farmy v Kanade.

Základnými kritériami tejto kategórie je vzdelanie (nevzťahuje sa na športovcov) a odborná prax, ako i dobrý zdravotný stav a register trestu bez záznamu. Jazykové znalosti sa hodnotia až druhotne. Kritériá v tejto kategórii sú nepomerne väčšie ako pri kategórii skilled workers, t.j. postačuje dosiahnuť 35 zo 100 možných bodov.

Rodinná kategória

Family Class

V tejto kategórii prichádza do Kanady ročne viac ako štvrtina všetkých prisťahovalcov. Podmienkou tejto kategórie je, že žiadateľ musí mať v Kanade priameho príbuzného („sponzora“), staršieho ako

doplňujúci formulár pre biznis kategóriu

Biznis kategória

Business Class

Táto kategória sa skladá z 3 podkategórií:

- a/ investori,
- b/ podnikatelia,
- c/ samostatne zárobkovo činné osoby:
 - umelci,
 - športovci,
 - farmári.

Investori sú žiadatelia, ktorí sú schopní preukázať majetok vo výške 800.000 CAD získaný vlastnou podnikateľskou činnosťou (t.j. nie reštitúciou, dedičstvom alebo darovaním) a vložia do štátom zriadeného fondu požadovaný vklad minimálne 400.000 CAD, s ktorým v priebehu nasledujúcich piatich rokov nemôže manipulovať.

Základnými kritériami tejto kategórie sú tiež register trestov bez záznamu a dobrý zdravotný stav. Nehodnotí sa znalosť jazyka.

E11 \$222,000

LOVELY SPOTLESS 3 bdrm on quiet family oriented st. Steps to school. Close to shopping. Loads of closets. Fin bsmt. Newer carpet, ceramics R. Glendinning*

Re/Max Rouge River Realty Ltd., Broker
E563569 416-286-3993

\$245,900

IDEAL FOR EXTENDED FAMILY
3 bedrooms, 4 baths, finished full kitchen and 3 pc. bath. Ceramic tile throughout. Main floor. Eat-in kitchen with walk-out to landscaped yard, wooden deck. Master bed room with full ensuite. Extended driveway. Excellent location!

\$235,900

Corner unit, like new! Shows pride of ownership. Finished basement with terrace floor. Walk-out to garage. Fully fenced oversized lot. 3 bedrooms, 2 baths and garage.

\$159,900

FIRST TIME BUYERS!
Immaculate 3 bedroom townhome. Finished basement with bar and rec. room. Beautiful 20 foot kitchen with walk-out to fully fenced backyard. Newly renovated main bath, clean as a whistle. Carries for less than rent! Call us and stop making your landlord rich!

\$718,800

GET STARTED
Gorgeous 3 bedroom, 3 bath, front load in dual air conditioning! Spacious master bedroom with full ensuite bath and walk-in closet. Hardwood floors and neutral color scheme. Formal dining room with strip oak hardwood and marble glass front doors. Solid oak entrance central air security system, glass insert front door, private front patio and two parking spots. Call Phil Matthews, always working hard.

\$314,800

DAVE TO COMPARE
A new front renovation 3 bdrms raised bungalow 178sq ft on 40' by 110' lot with 40' driveway with 20x20x10' garage. Agent to upgrade strip hardwood, carpeted main kit with pantry, main floor lam. wood, ceramic, ceiling upgraded gas hot water heater, 5 pc. main kit, granite walkway and curb cut landscaping. Call CMC, garage access to house & 40' driveway. Great property, Don't miss it! Call Phil Matthews always working hard.

príklady inzerátov na predaj domov a bytov

prípadne sa na informačnom mieste v samotnom meste opýtať na "nebezpečné štvrte", čo platí najmä vo veľkých mestách. Ceny v týchto lokalitách môžu byť veľmi lákavé, ale nočný život na uliciach už takýto byť nemusí.

Spôsoby ako nájsť dlhodobé ubytovanie:

- Prostredníctvom inzerátov v miestnej tlači alebo časopisoch. Aktuálne oznamy nájdete najmä v sekciách „Accommodation“, „Accommodation for rent“, „Houses“, „Apartments furnished, unfurnished“, „Rooms furnished, unfurnished“, „Shared accommodation“ a pod. Existujú aj špecializované bezplatné inzertné časopisy, ktoré ponúkajú izby, byty a domy na prenájom (tzv. Free Housing magazines), ktoré je možné nájsť pri križovatkách vo veľkých mestách.
- Prostredníctvom Internetu. Existuje množstvo internetových stránok zameraných na poskytovanie informácií o voľných izbách, bytoch a domoch na prenajímanie. Odporučame napr. tieto: (www.relocatecanada.com, www.places4rent.com, www.roommateservice.com)
- Prechádzkou po oblasti mesta/obce, kde máte záujem bývať. Treba hľadať oznamy „Room for Rent“, „Apartment for Rent“, „Apt. For Rent“ alebo len „For Rent“ tabuľky. Zvyčajne na týchto oznamoch býva uvedená aj tel. číslo osoby, ktorá prenajíma izbu/y, celý byt alebo celý dom. Ak sa prenajíma rodinný dom a nie je na tabuľke napísané telefónne číslo, tak sa väčšinou stačí opýtať niekoho, kto tam už býva na možnosť ako sa skontaktovať s majiteľom nehnuteľnosti. V dome, ktorý sa prenajíma často býva aj samotný majiteľ.
- Návštevu miest ako sú verejné pracovne, predajne potravín, a drobné obchodíky, kde sú malé nástenky pre inzeráty.

Mnohokrát, najmä vo väčších mestách, byty prenajímajú aj vlastníci (landlords) apartmánových budov, kde časť bytov alebo všetky byty sú určené na krátkodobý alebo dlhodobý prenájom. Vtedy sa rokuje o podmienkach prenájmu s manažérom bytového domu alebo so správcou (superintendent). V porovnaní s prenájomom izby, časti domu alebo celého domu je to proces zložitejší. Manažér bytového domu má presne stanovené pravidlá prenájmu a môže len v malej miere ustúpiť z požiadaviek vlastníkov bytového domu. Naopak majiteľ prenajímaného domu môže záujemcovi napr. počkať so zaplatením depozitu, ak vidí, že je čestný človek, a že len teraz prišiel do Kanady.

Vždy je dobre navštíviť niekoľko miest potenciálneho prenájmu, neodporúča sa zobrať hneď prvú možnosť. Rovnako je omnoho ľahšie nájsť si voľné miesto na prenájom po letnej sezóne, keď končia krátkodobé prenájmy ako pred letom alebo počas neho. Väčšinou sa majitelia snažia prenajať svoje nehnuteľnosti minimálne na jeden rok.

Omnoho ťažšie je zohnať prenájom na kratší čas a na obdobie menej ako pol roka, je to veľmi zložité. I napriek tomu po príchode do Kanady odporúčame dohodnúť podmienky prenájmu na čo najkratšiu dobu, najmä ak záujemca nemá nájdenú prácu. Krátky prenájom sa dá veľmi ľahko predĺžiť, ale zrušiť dlhodobý nie je až také jednoduché.

Pri každej návšteve miesta potencionálneho prenájmu si všimajte vnútorné zariadenia (či funguje chladnička, splachuje záchod, netečú kohútiky), bezpečnostné prvky v nehnuteľnosti, blízkosť MHD, či potravín. Dobré je tiež opýtať sa obyvateľov bytového či klasického domu na spokojnosť s bývaním.

K prvému mesačnému poplatku za prenájom sa zvykne platiť aj depozit, a prípadne navyše aj posledný mesačný poplatok za prenájom. Depozit je určitá suma peňazí, ktorá zostáva počas celej doby prenájmu u majiteľa/manažéra nehnuteľnosti a vracia sa na konci prenájmu po obhliadke bytu pri odovzdávaní kľúčov. Depozit slúži ako ochrana pre majiteľa v prípade neplatenia prenájmu alebo v prípade poškodenia prenajímanej nehnuteľnosti. Po podpísaní zmluvy o prenájme nehnuteľnosti treba mnohokrát uzatvoriť zmluvu aj s dodávateľom elektriny, telefónneho pripojenia atď. Tieto služby si väčšinou zabezpečuje prenajímateľ sám.

Ešte pred podpisom zmluvy o prenajatí nehnuteľnosti je dôležité u majiteľa alebo manažéra dôkladne si prečítať zmluvu o prenájme a prípadne nejasnosti vykonzultovať. Ide najmä o tieto oblasti:

- výška mesačného prenájmu, depozitu,
- ku ktorému dňu v mesiaci sa platia mesačné poplatky za prenájom,
- akým spôsobom je možné platiť za prenájom – v hotovosti, šekom, bankovým prevodom, kreditnou kartou,
- čo všetko je zahrnuté v cene bývania (napr. voda je vždy v cene prenajímanej nehnuteľnosti; parkovanie niekedy je, ale často je to navyše),
- či je tam možnosť zavedenia telefónnej linky alebo aktivovania káblovej televízie,
- či je možnosť používania práčky (väčšinou je v priestoroch bytu, bytového domu alebo klasického domu k dispozícii bezplatná alebo platená "mincová" práčovňa - jedno pranie stojí od cca, 1.5 CAD, sušenie od 0.75 CAD),
- či má prenajímaná nehnuteľnosť klimatizáciu a ak áno, aké sú možnosti jej ovládania,
- či je možnosť fajčenia v prenajímanej budove,
- koľko dní/týždňov dopredu je treba oznámiť majiteľovi alebo manažérovi predčasné ukončenie prenájmu (niekedy sa uzatvára zmluva o prenájme na neurčitú dobu),
- v prípade spoločnej kuchyne, WC alebo kúpelne informáci, koľko ďalších osôb ju využíva,
- možnosť akceptácie domácich zvierat (pets) v prenajímanom byte.

122 Apartments Unfurnished

WESTON/Eglinton, 1 bdrm. clean & freshly painted. 416-633-4053/894-4053

WESTON/Eglinton, 2 bdrm. apt. Dec. 1. Call Larry 416-247-2091 or 416-428-4594

WESTON/Rogers, 1 bdrm. bsmt. apt. Avail. Immed. \$650 incl. 416-839-6419.

WILSON East of Jane, 1 bdrm apt. in low rise bldg. \$725/mo. Call Pearl 416-241-6079 or Mary 416-242-6881.

WOODBRIIDGE 2 bdrm. bsmt. apt. Available Immed. Call 905-850-8875.

WOODBRIIDGE, 2 bdrm. bsmt. \$950/mo. No smoking or pets. 905-856-5054.

WOODBRIIDGE, 1 bdrm. bsmt. Cable/ a/c/prkg/1st/last/refs \$775. 905-851-8009

WOODMOUNT/Mortimer, 1 Bdrm Apt. \$695/m, Nov 15. 416-899-6777. M-Fri

125 Shared Accommodation

A Markham mansion-large clean rooms avail. Suits professional. Laundry, parking and cable. Call 416-657-4255

ETOB. 1 or 2 rooms, top floor house, nice couple with pets. Share amenities. Immed. Large yard. 416-620-6555.

ETOB. Central. bsmt., w/ lrg. bdrm., f/p & A/C, washer. \$460 + Call 416-626-3089

JANE/Sheppard. Lge. rm. in house, no pets/smkg. immed. 416-630-9708.

MARTINGROVE/Westway - Lge. rm., convenient to all. \$380. 416-937-0988.

MORNINGSIDE/Lawrence, rooms avail. \$425 each, males. Immed. 416-282-5924.

WOODBRIIDGE Rm. in spacious home. Quiet area. \$450. Tony 905-264-8765.

136 Flats Unfurnished

DUFFERIN/Dundas. Lge. 2 bdrm. flat. Priv. ent. Step to Bus. 416-531-5040.

SCARBOROUGH. Flat & bsmt for rent. TTC. All incl. Please call 416-284-8028.

140 Rooms Furnished

A Absolute beauty. TV, fridge, maid. From \$140/wk. Call 416-964-0902.

A affordable bright, clean modern rm. Daily/Weekly. Palace Arms 416-703-0516

A Bloor/Dufferin, share kitchen & bath. \$450/mo. Welfare O.K. 416-536-3655.

A Airy bright clean rm. Daily/wkly. Maid, prkg, cable, fridge, TTC. 416-504-6869.

A Central clean room & dorms, TV, \$110/week & up. Call 416-537-3296.

AT St Clair/Kennedy. Clean room. Close to subway. Immed. \$400. 416-686-5502

BLACK Creek/Weston Rd., bsmt. single working n/smkr, no pets. 416-604-4806.

BLOOR/Dovercourt. Large room. Share facil. Carpet. Immed. TTC. 416-249-6596.

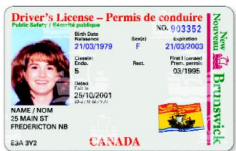
BLOOR/Dufferin room & kit. Working. Immed. \$85 or \$90/wk.. 416-769-7830

príklady inzerátov na prenájom bytov

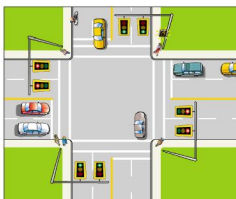
Manitoba

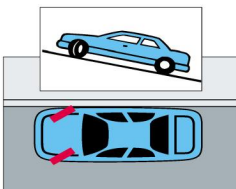
New Brunswick

Newfoundland a Labrador

poloha semaforov na križovatke

parkovanie v kopci

Na mieste dá policajt iba tzv. lístok (ticket), teda záznam o priestupkuaj s udanou výškou pokuty. Termín na jeho zaplatenie je zvyčajne dva mesiace. Ak vodič počas tejto lehoty nezaplatí, má na lístku uvedený deň a hodinu, kedy ho očakáva sudca, ktorému môže vysvetliť dôvod, prečo nezaplatil. Ak sa obvinený dokáže obhájiť, sudca môže výšku pokuty zmierniť. Na súde je prítomný aj policajt, ktorý vodiča zastavil. Ak vodič nezaplatí a na súd sa nedostaví, sudca ho odsúdi v neprítomnosti. Pri najbližšej náhodnej kontrole policajt zistí priestupok a na základe závažnosti postupuje ďalej. Ak nezaplatené pokuty presahujú 500 dolárov vodiča okamžite dajú do väzby. Právo na právniká platí, až keď je vodič vo väzbe.

Niektoré odlišnosti od slovenských pravidiel cestnej premávky
 Pokiaľ svieti na semafore červené svetlo môže, vodič odbočiť doprava, ak to nezakazuje dopravná značka. Semafore sa nachádzajú na protišľahlej strane križovatky. Ak čaká chodec pri priechode pre chodcov, musí vodič zastaviť a umožniť mu prechod.

Systém trestných bodov

priestupok	body	
nezastavenie pri dopravnej nehode	7	
prekročenie rýchlostného limitu	o viac ako 50 km/h	6
	o viac ako 30 km/h	4
	o viac ako 15 km/h	3
	do 15 km/h	2
neprimeraná rýchlosť	4	
nebezpečná jazda	6	
pretekacie	6	
nezastavenie na znamenie polície	5	
nedodržanie odstupov medzi idúcimi vozidlami	4	
nezastavenie pri školskom autobuse	4	
chybné informovanie o dopravnej nehode	3	
jazda na nesprávnej strane cesty	3	
jazda v protismere v jednosmernej ulici	3	
bezdôvodne pomalá jazda	3	
nedanie prednosti v jazde vozidlám alebo chodcom	3	
nezastavenie na červenú	3	
nerespektovanie dopravného značenia	2	
nerespektovanie jazdných pruho	2	
nesprávne otáčanie alebo odbočenie	2	
nesprávne cúvanie	2	

Výber z testových otázok

Význam uvedenej dopravnej značky:

1. ihrisko
2. hrávajúce sa deti v obytnej zóne
3. škola
4. smerová značka pre deti

Ak ste prvýkrát usvedčený z riadenia vozidla pod vplyvom alkoholu, bude vám odobratý vodičský preukaz na dobu:

1. 1 mesiac
2. 3 mesiace
3. 6 mesiacov
4. **1 rok**

vozidlo autoškoly

Za akých okolností môže byť vodičský preukaz zrušený:

1. za neúčasť na preskúšaní
2. za držanie pozmeneného vodičského preukazu
3. za neúspešné zvládnutie preskúšania
4. **za ktorejkoľvek z horeuvedených**

Najviac automobilov sa dostáva do šmyku z dôvodu:

1. podhustených pneumatík
2. prehustených pneumatík
3. snehu alebo ľadu na ceste
4. **príliš rýchleho jazdy**

zrakový test

Pri dosiahnutí 15-tich trestných bodoch je pozastavená platnosť vodičského preukazu a po 30-tich dňoch je stav trestných bodov

1. **znížený na 7**
2. znížený na 0
3. znížený na 5
4. žiadne z uvedeného

prikázaný smer jazdy

Vodič môže byť pozvaný na pohovor alebo na preskúšanie jeho vodičských schopností

1. **ak dosiahol 9 trestných bodov**
2. ak dosiahol 3 trestné body
3. ak dosiahol 6 trestných bodov
4. ak dosiahol 15 trestných bodov

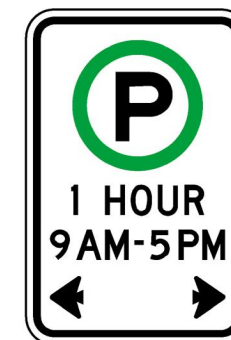
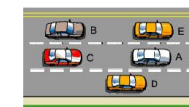
Aby bol vodič považovaný za nespôsobilého jazdy, musí mať v krvi viac ako:

1. 0,03% alkoholu
2. 0,05% alkoholu
3. **0,08% alkoholu**
4. 1,0% alkoholu

Ktoré z vozidiel na obrázku sa nachádza v mŕtvom uhle pre vozidlo označené písmenom A:

1. vozidlo C
2. **vozidlo D**
3. vozidlo B
4. vozidlo E

státie povolené vo vyznačenú dobu

Uzavretie sobáša v Kanade

sobášny list

Dvojice, ktoré si želajú byť zosobášené v Ontáriu, môžu obdržať ich Marriage licence na ktoromkoľvek komunálnom úrade (municipal office).

Žiadosť musí byť vypísaná oboma žiadateľmi. Poplatok je \$110, treba sa preukázať platným dokladom totožnosti (pas, rodný list, vodičský preukaz alebo zdravotná karta).

Ak je niektorý zo snúbencov rozvedený, musí si priniesť rozsudok o rozvode (Certificate of divorce) - original. Ak nerozumejú anglicky, treba so sebou priviesť tlmočníka, ktorý sa tiež musí preukázať dokladom totožnosti. Žiadatelia nemusia mať trvalý pobyt v Kanade, a ani byť

občanmi Kanady. Nie sú požadované žiadne zdravotné prehliadky. Nie je potrebná ani žiadna čakacia doba.

Marriage licence je platná na území Ontária po dobu 3 mesiacov od dátumu vydania. Potom žiadatelia obdržia poštou Marriage certificate. Marriage licence dostanú na City Hall pri požiadaní o sobáš. Žiadatelia sa môžu rozhodnúť, kde budú mať svadobnú ceremóniu. Je možné zarezervovať si City centre alebo obrad môže byť aj doma. Potrební sú dvaja svedkovia nad 18 rokov. Za oddávajúceho sa platí poplatok od \$200.

Adresy Civic Centres:

- East York Civic Centre 850 Coxwell Avenue 416-397-4854
- North York Civic Centre 5100 Yonge Street 416-397-7220
- Scarborough Civic Centre 150 Borough Drive 416-396-7216
- York Civic Centre (temp) 1652 Keele Street 416-394-2520
- Toronto City Hall 100 Queen St. W. 416-363-9248 or 416-363-0316

 Slovenskí kňazi a kostoly

Viac ako 72% obyvateľov Slovenska sa hlási k rímsko-katolíckemu vierovyznaniu a viac ako 9% k evanjelickému a pravoslávneému náboženstvu. Z tohto dôvodu je veľmi dôležité, aby návštevník Kanady alebo osoba s trvalým pobytom mali možnosť zúčastniť sa bohoslužby, spovede v slovenskom kostole či u kňaza hovoriaceho po slovensky. Taktiež sú tu možnosti vykonať i ostatné obrady v slovenskom jazyku ako krst, uzavretie manželstva, pohreb atď.

Kostoly, vykonávajúce slovenské bohoslužby
Rímskokatolícky kostol Sv. Cyrila a Metoda
 Sts. Cyril and Methodius Parish
 5255 Thornwood Dr., Mississauga ON L4Z 3J3
 Tel.: (905) 712-1200

Fax: (905) 712-0974
 web: home.ica.net/~scmchurch
 e-mail: scmchurch@ica.net
 - Duch. otec Miroslav Verčimák
 - Duch. otec Michael Kolarcik
 - kaplán Duch. otec Grzegorz (Gregory) Nowiecki
 - Duch. otec Milan Popik

Kostol Sv. Cyrila a Metoda v Mississauga

Rímskokatolícky kostol Sv. Cyrila a Metoda
 Sts. Cyril and Methodius Slovak Roman Catholic Church
 204 Park St. North, Hamilton ON L8R 2N7

Tel.: (905) 529-6674
 Fax: (905) 529-8734
 web: www.slovakchurch.com
 e-mail: scm@skylinc.net
 - Duch. otec Jozef Vaňo, pôsobí aj na slovenskej misii v Cambridge, Ontario (farnosť Matky Sedembolestnej).

Kostol Sv. Cyrila a Metoda v Hamiltone

Rímskokatolícky kostol Sv. Cyrila a Metoda
 7187 2nd Avenue, Montreal QC H2A 3G8

Tel.: (514) 721-1551
 Fax: (514) 376-7837
 e-mail: vladbasill@yahoo.com
 - Duch. otec Vladimir Littva

Kostol Sv. Cyrila a Metoda v New Westminstere

Farnosť Nanebovstúpenia Pána
 Ascension Church
 9153 Clark Street, Montreal, QC H2N 1S1

Tel.: (514) 389-9836
 - Duch. otec Andrej Šinaľ

Rímskokatolícky kostol Sv. Cyrila a Metoda
 472 East 8th Avenue, New Westminster, Vancouver BC V3L 4L2

Tel.: (604) 526-7351,
 e-mail: cyrilmetod@telus.net
 - Duch. otec Juraj Kopanický

Kostol Sv. Petra v Thunder Bay

Farnosť Nanebovzatia svätej bohorodičky
 Assumption of the Blessed Virgin Mary Church
 1406 Barton Street East, Hamilton, ON L8H 2W5

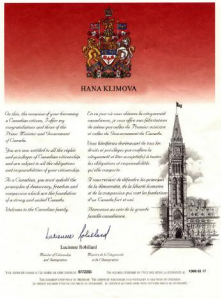
Tel.: (905) 544-9166,
 web: www.slovakac.homestead.com
 - Duch. otec Jozef Mucha

Získanie kanadského občianstva

Žiadosť o občianstvo

Pri podávaní žiadosti o kanadské občianstvo sa preverujú priložené dokumenty, status žiadateľa v Kanade a to, či má žiadateľ policajný záznam.

Žiadateľ musí spĺňať nasledujúce podmienky:

- viac ako 18 rokov (deti do 18 rokov môžu žiadať len spolu s rodinou)
- byť osoba s trvalým pobytom v Kanade
- za posledné štyri roky musí žiť minimálne tri roky v Kanade
- schopnosť dohovoríť sa v anglickom alebo francúzskom jazyku

pamätný dokument o udelení kanadského občianstva

Či žiadateľ pozná Kanadu, sa zistí testom, ktorý je zvyčajne písomný, môže však byť aj ústny. Test absolvujú iba osoby vo veku medzi 18 a 59 rokom. Zo 197 možných otázok sa vyberie 20, z ktorých žiadateľ musí 12 zodpovedať správne, nesmie sa však pomýliť v dvoch otázkach,

ktoré sú z volebného práva. Na zodpovedanie všetkých otázok je stanovený časový limit 30 minút. Ku každej otázke má na výber štyri možnosti, z ktorých musí zvoliť tú správnu. Otázky zahŕňajú tieto témy: volebné právo, kanadskú históriu a geografiu, kanadský vládny systém, práva a povinnosti občana.

Po úspešnom zvládnutí testu žiadateľ dostane pozvanie na zloženie občianskej prísahy. Pozvánka obsahuje miesto a čas konania slávnostného ceremonálu. Toto je posledný krok ku kanadskému občianstvu. Počas ceremonálu sa skladá prísaha a zároveň sa tu obdrží doklad o kanadskom občianstve. Je to malá kartička, ktorá preukazuje, že ste kanadský občan. Žiadateľ taktiež obdrží pamätný dokument, na ktorom je vyznačené číslo dokladu o občianstve a dátum jeho získania.

preukaz kanadského občana

Príklad otázky z testu

Ako sa volá hlavné mesto Kanady?

- a) Ottawa
- b) Toronto
- c) Montreal
- d) Hull

Prísaha:

I swear (or affirm) that I will be faithful and bear true allegiance to Her Majesty Queen Elizabeth the Second, Queen of Canada, Her Heirs and Successors, and that I will faithfully observe the laws of Canada and fulfil my duties as a Canadian citizen.

Poplatky za spracovanie žiadosti o občianstvo je:

- pre dospelú osobu 200,- CAD,
- pre deti do 18 rokov 100,- CAD.

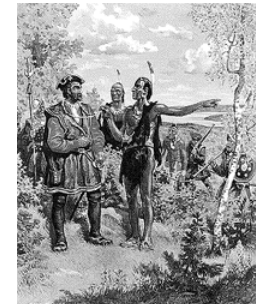
slávnostné udeľovanie občianstva rodiny Molitorisovcov

História a symboly

Vznik názvu Kanada

V roku 1535 dvaja mladí Indiáni povedali Jacquesovi Cartierovi, prvému európskemu cestovateľovi, ktorý sa pokúsil osídliť oblasť za riekou St. Lawrence, o ceste do „Kanatý“.

„Kanata“ je jednoduchý Hurónsko-Irokézsky výraz pre „dedinu“ alebo „osadu“. Avšak Cartier to pochopil ako názov krajiny a použil názov „Canada“. Mapa z roku 1547 pomenúva všetko na sever od rieky St. Lawrence ako „Canada“. Prvýkrát sa oficiálne použil názov „Canada“ v roku 1791, keď sa provincia Quebec rozdelila na dve kolónie - Upper Canada a Lower Canada.

Jacques Cartier s dvomi Indiánmi

rok pripojenia	názov provincie/teritória	počet obyvateľov (2003)	hlavné mesto
1867	Ontario	12,2 mil.	Toronto
1867	Quebec	7,5 mil.	Québec City
1867	Nova Scotia	936 tis.	Halifax
1867	New Brunswick	750 tis.	Fredericton
1870	Manitoba	1,2 mil.	Winnipeg
1870	Northwest Territories	42 tis.	Yellowknife
1871	British Columbia	4,1 mil.	Victoria
1873	Prince Edward Island	138 tis.	Charlottetown
1898	Yukon Territory	31 tis.	Whitehorse
1905	Alberta	3,1 mil.	Edmonton
1905	Saskatchewan	995 tis.	Regina
1949	Newfoundland and Labrador	520 tis.	St. John's
1999	Nunavut	29 tis.	Iqaluit
celkom	Kanada	31,6 mil.	Ottawa

javorový list

erb Kanady

vlajka Kanady

pečať Kanady

noty ku kanadskej hymne

Vznik Kanady

Dňa 1. júla 1867 sa spojili provincie Ontario, Quebec, New Brunswick a Nova Scotia a založili spoločnú konfederáciu pod názvom Kanada. Neskôr sa ku konfederácii pridávali ďalšie provincie a teritória.

Symboly Kanady:

Erb – Po spojení jednotlivých provincií do spoločnej konfederácie nastala otázka spoločného erbu, nakoľko nebolo možné vytvoriť spoločný erb jednoduchým pospájaním existujúcich erbov. Táto otázka bola zodpovedaná vo vyhlásení kráľa Georga V. z 21. novembra 1921 o kráľovskom erbe Kanady. Súčasnú podobu erbu Kanady navrhla Cathy Bursey-Sabourin, pracovníčka Kanadského heraldického úradu a bola prijatá v roku 1994.

Červená a biela – boli schválené ako oficiálne farby Kanady vo vyhlásení kráľa Georga V. z roku 1921 o kráľovskom erbe Kanady.

Vlajka – súčasná podoba vlajky bola zavedená dňa 15. februára 1965.

Javorový list – Ešte pred príchodom prvých Európanov pôvodní obyvatelia Kanady objavili možnosť pripraviť javorovú miazgu ako prísadu do jedál. Z toho dôvodu začiatkom 17. storočia začali historici považovať za symbol Kanady javorový list. Oficiálne sa stal symbolom Kanady až 15. februára 1965, keď bol včlenený do vlajky.

Pečať – je vyrobená z ocele, váži 3,75 kg a má priemer 12,7 cm. Pečať bola vyrobená na začiatku vlády Alžbety II., kráľovnej Kanady a nová bude vyrobená pri nastúpení nového panovníka. Súčasná pečať bola vyrobená Kráľovskou kanadskou mincovňou. Text je v angličtine a vo francúzštine. Na predchádzajúcej pečati bol text v latinčine.

Hymna:

O Canada

O Canada!
Our home and native land!
True patriot love in all thy sons command.

With glowing hearts we see thee rise,
The True North strong and free!

From far and wide,
O Canada, we stand on guard for thee.

God keep our land glorious and free!
O Canada, we stand on guard for thee.
O Canada, we stand on guard for thee.

Vláda

Systém vládnutia v Kanade má tri stupne: federálna vláda, provinčná/teritoriálna vláda, miestna vláda. Zodpovednosti federálnej vlády a provinčných vlád boli definované už pri vzniku Kanady v roku 1867.

Parlament

V Kanade je demokracia. Má systém parlamentnej vlády. Parlament sa skladá z troch úrovní: kráľovná, dolná snemovňa, senát. Kráľovná Alžbeta II. je hlavou štátu a v Kanade ju zastupuje Generálna guvernérka - Adrienne Clarkson. V dolnej snemovni – parlamente sú volení členovia parlamentu. Členovia senátu – senátori sú navrhovaní generálnou guvernérkou a menovaní predsedom vlády.

úroveň vlády	volení zástupcovia	oblasť zodpovednosti
federálna	poslanci	národná obrana zahraničná politika občianstvo polícia
provinčná a teritoriálna	poslanci zákonodarného zhromaždenia poslanci národného zhromaždenia poslanci provinčného parlamentu	vzdelávanie zdravotníctvo starostlivosť správa ciest polícia
miestna	primátor poslanec mestského zastupiteľstva	polícia požiarna ochrana odstraňovanie snehu

kráľovná

zastupovaná
generálnou guvernérkou

dolná snemovňa	senát
poslanci volení vo voľbách	menovaní senátori

Hlavní predstavitelia

Kráľovná – Alžbeta II.

Nakoľko je Kanada jednou z krajín Britského spoločenstva, (Commonwealth) kráľovná Alžbeta II. narodená 21. apríla 1926 a korunovaná 6. februára 1952, je formálnou hlavou štátu. V Kanade je zastupovaná generálnou guvernérkou. V roku 1982 bol prijatý Ústavný zákon (Constitution Act), ktorý dal kanadskému parlamentu právo meniť ústavu. Dovtedy všetky ústavné zmeny museli byť odsúhlasené britským parlamentom.

Alžbeta II.

Slávni Slováci a Česi v Kanade

Štefan Boleslav Roman - „Uránový kráľ“

Štefan Boleslav Roman

Štefan B. Roman odišiel ako 16-ročný z rodného Veľkého Ruskova v máji 1937 hľadať šťastie do Kanady spolu so starším bratom Jurajom. Po príchode začal pracovať na farme, v továrni a aj v slovenských novinách. Hrával ochotnícke divadlo, kde sa spoznal so svojou budúcou manželkou Betty Gardoňovou, tiež Slovenkou, ktorá prišla do Kanady z rodného Záriečia a s ktorou mal neskôr sedem detí. Využil príležitosť, ktoré mu Kanada ponúkla, ako 22-ročný začal podnikáť a už v 27-ich rokoch bol považovaný za miliónára.

Geologický prieskum v oblasti Elliot Lake potvrdzoval prítomnosť uránovej rudy. Mnohé firmy skupovali pozemky, kde predpokladali výskyt ložiska a jedným z tých, ktorí sa snažili určiť, kde je ložisko najbohatšie a najväčšie, bol aj Štefan B. Roman. Jeho podnikateľská činnosť kulminovala vo vlastníctve pozemku, ktorý sa stal dovtedy najväčším a najbohatším ložiskom uránu na svete. To mu v oblasti baníctva vyslúžilo prezývku „uránový kráľ“ a urobilo z Kanady uránovú veľmoc. Spoločnosť Denison Mines, ktorá zastrešovala najväčšiu produkciu uránu na svete, sa následne stala jadrom ďalšej expanzie do oblasti cementárskeho, naftového, rudného, uhoľného a plynárskeho priemyslu nielen v Kanade, ale aj v mnohých iných krajinách.

vysvätenie Katedrály premenenia pána Jánom Pavlom II.

Okrem profesionálneho podnikania sa venoval chovu dobytky. Dosiahol medzinárodné úspechy v šľachtení býkov a v prevratnej technológii transplantácie embryí za účelom zvýšenia a zdokonalenia genofondu. Raritou bol aj predaj šľachtiteľského býka, ktorého cena sa dostala až do Guinnessovej knihy rekordov.

Štefan B. Roman bol zakladateľom Svetového kongresu Slovákov (SKS) a prevzal jeho predsedníctvo v New Yorku v roku 1970. Bol medzinárodne známou osobnosťou s významnými stykmi nielen v kruhoch finančných a priemyselných, ale aj v politických a cirkevných. To bolo predpokladom pre úspešné presadzovanie otázky samostatného Slovenska. SKS sa podarilo dostať slovenskú otázku aj na fórum Európskeho parlamentu v Štrasburgu. Slovenská delegácia bola uvedená do parlamentu arcivojvodom Ottom Habsburským, ktorý zaujímal kladný postoj k snahám Slovákov o slobodu a rovnoprávnosť s európskymi národmi. Niektorí Š. B. Romana prirovnávali k M. R. Štefánikovi, ktorý bol podobne známou slovenskou osobnosťou v medzinárodnom meradle.

Š. B. Roman bol hlboko veriacim človekom. Svojimi stykmi s Vatikánom dosiahol napríklad to, že slovenskí gréckokatolíci v Kanade dostali svojho biskupa, a že na Slovensku došlo v 60-tych rokoch minulého storočia k obnoveniu cirkevnej organizácie slovenských gréckokatolíkov. Na počesť 1100. výročia príchodu Cyrila a Metoda na Slovensko plánoval postaviť pamätník porovnateľný s takýmto významným výročím.

Politické pomery na Slovensku nedovolili, aby sa Katedrála premenenia pána mohla postaviť na Slovensku a tak si našla miesto severne od Toronta, neďaleko jeho rodinného sídla. V roku 1984 prišiel do Kanady osobne vysvätiť Katedrálu premenenia pápež Ján Pavol II. Katedrála je zväčšeninou kostola z rodnej dediny Štefana B. Romana a dostala najväčšie zvony v Kanade. Tieto zvony odliala tá istá firma, ktorá odliala zvony aj pre známy Notre Dame v Paríži. V súčasnosti sa Katedrála Premenenia stáva centrom veľkolepého projektu „Katedrálové mestečko“, ktorý momentálne vedie jeho dcéra, Helen Roman-Barber.

Štefan B. Roman bol rytierom Rádu sv. Gregora Veľkého, v roku 1986 mu v Mníchove udelili Cenu Karla IV., bol držiteľom troch čestných doktorátov práva kanadských univerzít St. Francis University v Antigonish, Nova Scotia, University of Toronto a Laurentian University of Sudbury, Ontario. In memoriam mu bola udelená cena „The Canadian Business Hall of Fame“ a bol tiež držiteľom výnimočného „The Order of Canada“.

Na Slovensku mu bolo v roku 1995 udelené aj najvyššie štátne vyznamenanie Slovenskej republiky – Rád bieleho dvojkríža I. triedy in memoriam. Štefan B. Roman bol významným Slovákom v celosvetovom meradle, ktorý ostal Slovákom dušou aj srdcom.

sídlo Štefana B. Romana pri Toronte

Peter Šťastný

Žiarivá hokejová hviezda na dvoch kontinentoch. Narodený v Bratislave v roku 1956. Študoval zahraničný obchod na Vysokej škole ekonomickej v Bratislave (1977-1980). V auguste 1980 emigroval s manželkou Darinou a bratom Antonom do Kanady. Má dvoch synov, Pavla a Jána a dve dcéry, Kristínu a Katarínu. Napísal autobiografiu Hokej na dvoch kontinentoch.

Peter Šťastný na stretnutí s Jozefom Burzom vo firme Hagiel

- 2004 - poslanec Európskeho parlamentu – podpredseda výboru pre medzinárodný obchod a zástupcu vo výbore pre rozpočet. Je členom Svetového kongresu Slovákov a Slovenského katolíckeho sokola.
- 2003 - čestný člen Kanadsko-Slovenskej obchodnej komory v Bratislave.

